

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Teologie Greco-Catolică
1.3 Departamentul	Blaj
1.4 Domeniul de studii	Teologie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Teologie greco-catolică pastorală / Personal de cult

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	KLR0008 Istoria Bisericii I						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. dr. Ciprian Ghiță						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. dr. Ciprian Ghiță						
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	II	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DF

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					42
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					15
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					21
Tutoriat					3
Examinări					3
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual					83
3.8 Total ore pe semestru					125
3.9 Numărul de credite					5

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	• Nu este cazul
4.2 de competențe	• Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	• Prezența la prelegeri
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	• Prezența și activitatea de seminar, pregătirea și predarea la timp a temei de seminar

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>În urma studierii acestei discipline, studentul trebuie să poată:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Să însușească, să cunoască, să înțeleagă și să utilizeze principiile, mijloacele, metodele, procedeele și conceptele- limbajul-terminologia specifice Istoriei ecleziastice; • Să explice, să interpreteze, să aplice și să rezolve probleme din domeniul Istoriei Bisericii; • Să dezvolte o reflecție critică și constructivă în interiorul domeniului; • Să fie creativ și inovativ în interpretarea problemelor istorice; • Să poată aborda la nivel de discuții realitățile circumscrise Istoriei Bisericii; • Să sesizeze importanța contextelor istorice în evoluția generală a Bisericii; • Să poată prezenta principalele evenimente și să înțeleagă principalele fenomene istorice; • Să cunoască bibliografia aferentă studiului Istoriei Bisericii.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • Să poată folosi cunoștințele acumulate la istorie pentru mai buna înțelegere a celorlalte discipline ale teologiei – inter-disciplinaritate; • Să înțeleagă evoluția dogmatică, rituală, ecleziologică în legătură cu evoluțiile istorice ale societății umane și ale instituțiilor politice, sociale, economice, culturale; • Să poată dobândi abilități și competențe care să-i ajute în dezvoltarea profesională în domenii conexe teologiei; • Să dobândească autonomie în procesul de analiză a noilor abordări din domeniu;

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Obiectivul principal al disciplinei este cunoașterea principalelor evoluții din istoria Bisericii creștine, de la începuturile sale și până în perioada Renașterii – adică până la începutul epocii moderne. Accentul se pune pe evoluția instituțiilor ecleziastice, dar și pe înțelegerea contextului istoric în care a evoluat creștinismul în primele secole ale existenței sale, respectiv Bisericile creștine în perioada ulterioară. Istoria Bisericii este o disciplină fundamentală pentru înțelegerea elementelor de bază ale celorlalte discipline teologice.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Insușirea, cunoașterea, înțelegerea și utilizarea terminologiei specifice istoriei Bisericii; • Dezvoltarea analizei și gândirii critice; • Înțelegerea relației de cauzalitate în istorie; • Înțelegerea contextelor istorice specifice fiecărei perioade; • Înțelegerea legăturii dintre evoluția instituției Bisericii și principalele fenomene politice, sociale, economice și culturale specifice fiecărei perioade istorice; • Înțelegerea importanței rolului jucat de evoluțiile istorice în evoluția generală și particulară a teologiei; • Cunoașterea bibliografiei aferentă studiului istoriei ecleziastice; • Cunoașterea principalelor evoluții istorice ale celorlalte Biserici creștine – nu doar a istoriei Bisericii Catolice – dezvoltarea capacității de analiză comparată;

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații. Bibliografie
Curs 1: Biserica începuturilor <ul style="list-style-type: none"> - întemeierea Bisericii creștine - începuturile Bisericii din Ierusalim - răspândirea creștinismului în sec. I - problema creștinării păgânilor - primele forme de organizare instituțională 	Prelegere	Bibl: Danielou, 2006, passim; Dumea, 1999, vol. 1, p. 23-85; Hertling, 1998, p. 7-87.
Curs 2: Biserica în sec. II-III. Aspecte instituționale <ul style="list-style-type: none"> - organizarea Bisericii la nivel local - problema întâietății Romei - primele erezii 	Prelegere	Bibl: Danielou, 2006, passim; Dumea, 1999, vol. 1, p. 23-85; Hertling, 1998, p. 7-53; Marrou, 1999, p. 11-28.
Curs 3: Biserica în perioada persecuțiilor <ul style="list-style-type: none"> - persecuțiile moderate 	Prelegere	Bibl: Dumea, 1999, vol. 1, p. 40-85; Hertling, 1998,

<ul style="list-style-type: none"> - persecuțiile generalizate - problema martiriului - dezvoltarea apologeticii - Edictul de la Milano 		p. 53-87.
Curs 4: Biserica de la Constantin la Grigore I (I) <ul style="list-style-type: none"> - relația stat-biserică în sec. IV - Constantin cel Mare și imaginea împăratului creștin - Instituțiile ecleziastice în sec. IV-VI - Teorii legate de primatul papal - Evoluții ale vieții spirituale 	Prelegere	Bibl: Cristophe, 1982, vol. 1, p. 79-120; Dumea, 1999, vol. 1, p. 96-141, 212-250; Hertling, 1998, p. 88-138, 148-155; Marrou, 1999, p. 29-278.
Curs 5: Biserica de la Constantin la Grigore I (II) <ul style="list-style-type: none"> - răspândirea creștinismului în sec. IV-VI - marile erezii ale epocii 	Prelegere	Bibl: Cristophe, 1982, vol. 1, p. 121-142; Dumea, 1999, vol. 1, p. 142-168; Hertling, 1998, p. 139-148; Marrou, 1999, p. 74-85; Ștefan, 2002, p. 15-153.
Curs 6: Monahismul în mileniul I <ul style="list-style-type: none"> - monahismul răsăritean: anahorești; Sf. Pahomie; Sf. Vasile cel Mare - monahismul apusean: Sf. Benedict; monahismul irlandez 	Prelegere	Bibl: Dumea, 1999, passim; Hertling, 1998, passim.
Curs 7: Biserica în perioada carolingiană <ul style="list-style-type: none"> - relația dintre papalitate și regalitatea francă - context și politică religioasă la Carol cel Mare - prezența Islamului în Spania 	Prelegere	Bibl: Cristophe, 1982, vol. 1, p. 143-164, 213-283; Dumea, 1999, vol. 1, p. 285-327; Hertling, 1998, p. 159-177.
Curs 8: Biserica Occidentului în sec. X-XI (I) <ul style="list-style-type: none"> - papalitatea în sec. X - situația generală a Bisericii în sec. X - anul 1000 și sfârșitul lumii 	Prelegere	Bibl: Bossy, 1998, passim; Cristophe, 1982, vol. 1, p. 301-348; Dumea, 1999, vol. 1, p. 347-352, 359-370; Hertling, 1998, p. 182-277; Paul, 1996, vol. 2, passim.
Curs 9: Biserica Occidentului în sec. X-XI (II) <ul style="list-style-type: none"> - reforma internă a Bisericii – sec. XI - Ordinul de la Cluny, cistercienii - Răspândirea creștinismului în sec. X-XI 	Prelegere	Bibl: Bossy, 1998, passim; Cristophe, 1982, vol. 1, p. 301-348; Dumea, 1999, vol. 1, p. 347-352, 359-370; Hertling, 1998, p. 182-277; Paul, 1996, vol. 2, passim.
Curs 10: Relațiile bisericești dintre Occident și Orient <ul style="list-style-type: none"> - cauzele schizmelor - momentele premergătoare: Acaciu, Iustinian, iconoclasmul, Focul, creștinarea bulgarilor și a popoarelor din estul Europei - momentul de la 1054 	Prelegere	Bibl: Suttner, 1998, p. 36-45; Dumea, 1999, vol. 1, p. 285-327; Hertling, 1998, p. 159-177.
Curs 11: Biserica în Occident în sec. XII-XIV (I) <ul style="list-style-type: none"> - lupta dintre papalitate și Imperiu – relația stat-biserică - papalitatea de la Grigore VII la Bonifaciu VIII - exilul de la Avignon 	Prelegere	Bibl: Bossy, 1998, passim; Cristophe, 1982, vol. 1, p. 301-348; Dumea, 1999, vol. 1, p. 347-352, 359-370; Hertling, 1998, p. 182-277; Paul, 1996, vol.

		2, passim.
Curs 12: Biserica în Occident în sec. XII-XIV (II) - Cruciadele - Marile ordine călugărești medievale - Marile erezii medievale	Prelegere	Bibl: Bossy, 1998, passim; Cristophe, 1982, vol. 1, p. 301-348; Dumea, 1999, vol. 1, p. 347-352, 359-370; Hertling, 1998, p. 182-277; Paul, 1996, vol. 2, passim.
Curs 13: Marile Concilii medievale – evoluția instituției bisericești - conciliile de la Lateran, Lyon și Viena - marea schizmă a Occidentului - Conciliile de la Constanța și Basel	Prelegere	Bibl: Suttner, 1998, p. 46-70; Gill, 1965, passim; Dumea, 1999, vol. 1, p. 353-358, vol. 2, p. 15-42.
Curs 14: Problema unirii bisericești - Conciliul Lateran IV - Conciliul Lyon II - Conciliul de la Ferrara-Florența	Prelegere	Bibl: Suttner, 1998, p. 46-70; Gill, 1965, passim; Dumea, 1999, vol. 1, p. 353-358, vol. 2, p. 15-42; Hertling, 1998, p. 278-313.

Bibliografie

1. Bossy, J., *Creștinismul în Occident. 1400-1700*, București, Ed. Humanitas, 1998.
2. Brown, P., *Întemeierea creștinismului occidental. Triumf și diversitate. 200-1000 dCr.*, Iași, Ed. Polirom, 2002.
3. Christophe, P., *L'Eglise dans l'histoire des hommes*, tome I-II, Limoges, 1982.
4. Comby, J., *Să citim istoria bisericii*, vol. 1-2, București, Ed. Arhiepiscopiei Romano-Catolice București, 2000.
5. Danielou, J., *Biserica începuturilor, de la origini până la începutul sec. III*, București, Ed. Universității din București, 2006.
6. Dumea, E., *Istoria Bisericii. Teme*, vol. 1-2, Iași, 1999.
7. Gill, J., *Constance et Bale-Florence. Histoire des conciles oecumeniques*, vol. 9, Paris, Editions de l'Orante, 1965.
8. Hertling, L., *Istoria Bisericii*, Iași, Ed. Ars Longa, 1998.
9. Le Goff, J., *Nașterea Purgatoriului*, vol. 1-2, București, Ed. Meridiane, 1995.
10. Marrou, H. I., *Biserica în antichitatea târzie 303-604*, București, Ed. Universitas, 1999.
11. Paul, J., *Biserica și cultura în Occident*, vol. I-II, București, Ed. Meridiane, 1996.
12. Stoyanov, Y., *Tradiția ascunsă a Europei. Istoria secretă a ereziei creștine în evul Mediu*, Iași, Ed. Polirom, 1999.
13. Suttner, E. C., *Bisericile Răsăritului și Apusului de-a lungul istoriei bisericești*, Iași, Ed. Ars Longa, 1998.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
S1: Contextul general al sec. I-IV d.C. – Imperiul Roman	Prezentare și dezbateri, explicații, analiza hărților, conversație, studiu pe text istoric	Bibliografie pornind de la indicațiile de curs / la alegerea studentului
S2: Marile erezii ale epocii: gnosticism, maniheism, montanism	Prezentare și dezbateri,	Bibliografie pornind de la indicațiile de curs / la alegerea studentului
S3: Marile persecuții: Nero, Traian, Decius, Dioclețian	Prezentare și dezbateri,	Bibliografie pornind de la indicațiile de curs / la alegerea studentului
S4: Teoriile legate de primatul papal în context istoric	Prezentare și dezbateri,	Bibliografie pornind de la indicațiile de curs / la alegerea studentului
S5: Marile erezii ale epocii: arianism, donatism, nestorianism, monofizism	Prezentare și dezbateri,	Bibliografie pornind de la indicațiile de curs / la alegerea studentului
S6: Monahismul: Sf. Antonie, Sf. Pahomie, Sf. Vasile	Prezentare și dezbateri,	Bibliografie pornind de la indicațiile de curs / la alegerea studentului

cel Mare - prezentări		studentului
S7: Contextul general: prezentare Carol cel Mare	Prezentare □i dezbateri,	Bibliografie pornind de la indica□iile de curs / la alegerea studentului
S8: Fo□ie □i Mihail Cerularie	Prezentare □i dezbateri,	Bibliografie pornind de la indica□iile de curs / la alegerea studentului
S9: Grigore VII □i Henric IV – Dictatus Papae; Bonifaciu VIII □i teoria celor 3 coroane	Prezentare □i dezbateri,	Bibliografie pornind de la indica□iile de curs / la alegerea studentului
S10: Cruciadele	Prezentare □i dezbateri,	Bibliografie pornind de la indica□iile de curs / la alegerea studentului
S11: Marile Ordine călugăre□ti medievale: franciscani, dominicani	Prezentare □i dezbateri,	Bibliografie pornind de la indica□iile de curs / la alegerea studentului
S12: Arta medievală: romanic □i gotic	Prezentare □i dezbateri,	Bibliografie pornind de la indica□iile de curs / la alegerea studentului
S13: Precursori ai reformei: Wycliff □i Hus - prezentări	Prezentare □i dezbateri,	Bibliografie pornind de la indica□iile de curs / la alegerea studentului
S14: Conciliul de la Ferrara - Floren□a – decretul conciliar	Prezentare □i dezbateri,	Bibliografie pornind de la indica□iile de curs / la alegerea studentului
Bibliografie 1. <i>De la Cetatea lui Dumnezeu la Edictul din Nantes. Izvoare de istorie medievală (secolele V-XVI)</i> , editori A. F. Platon, L. Rădvan, Iași, Ed. Polirom, 2005. 2. Le Goff, J., <i>Dicționarul tematic al Evului Mediu Occidental</i> , Iași, Ed. Polirom, 2002. La acestea se adaugă bibliografia menționată pentru curs, respectiv orice altă lucrare de istorie ecleziastică din biblioteca Facultă□ii de Teologie Greco-Catolică, Departamentul Blaj.		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținuturile disciplinei sunt coroborate cu așteptările comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori din domeniul programului.
- Conținuturile disciplinei răspund exigențelor parohiei, fișei postului de muncă din domeniul bisericesc, educativ, caritativ, catehetic sau formativ și voluntariat.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Însușirea conținuturilor	Examen final scris	70%
		Examenul va cuprinde subiecte din tematica prezentată la curs □i seminar. Două subiecte vor fi alese de coordonatorul cursului □i unul va fi la alegere.	
10.5 Seminar/laborator	Participare activă la seminar	Evaluarea participării active la dezbateri și Evaluarea lucrării scrise	30%
	Lucrarea de seminar	Predată cu 2 săptămâni înainte de începerea sesiunii	
10.6 Standard minim de performanță			

- Însușirea materialului de învățat.
- Finalizarea lucrării de seminar.
- Obținerea a minimum 5 puncte: 1 din oficiu, 4 puncte la curs + seminar.

Data completării

.....

Semnătura titularului de curs

.....

Semnătura titularului de seminar

.....

Data avizării în departament

.....

Semnătura directorului de departament

.....